

[Landbrugsministeren.]

til de store Beløb, det drejer sig om, og den store Betydning, det har for den enkelte, maa der være Orden i Sagerne.

Det ærede Medlem beklagede, at der ikke var opnaaet en Rentenedsættelse, og udtalte Ønske om, at det maatte blive den næste Forbedring af Loven, og han tilføjede: Mit Parti, altsaa Socialdemokratiet, har jo krævet Rentenedsættelse. Jeg skal hertil sige, at det kan man jo sagtens kræve, men jeg beklager, at Socialdemokratiet ikke har de Penge, der udkræves til en saadan Rentenedsættelse, for Staten selv kan ikke laane Penge til 4½ pCt., til hvilken Rente der her er Tale om at udlaane til mindre Jordbrugere. Vi vil faa at se, naar Staten nu om kort Tid skal optage Laan, til hvilken Rente det bliver, men jeg tvivler i hvert Fald om, at det bliver til 4½ pCt. De her foreslaaede Betingelser er meget gode og kan i alt Fald ikke faas andre Steder. Dette stadige Krav om, at Rentefoden skal sættes ned og Staten betale det, er ikke noget godt Princip for Tilskud til Anskaffelse af Driftsmidler til Landbruget, thi Landbruget skulde dog være rentabelt, ellers er der ingen Mening i det hele; det vilde være en meget utiltalende Form for Filantropi fra Statens Side. Det er godt, at Staten skaffer billige Penge, men at de skal være saa billige, at Staten ikke selv kan laane til samme Rente, finder jeg uheldigt. Jeg deler saaledes ikke det ærede Medlems Haab om, at en Rentenedsættelse skal blive den næste Forbedring, der indføres.

P. C. Petersen: Med Ordet Kontorarius tænker jeg selvfølgelig paa en Person, som man undertiden træffer i andre „Væsener“, men som man hidtil ikke har truffet i Landbrugsministeriet. Angaaende disse Indberetninger til Landbrugsministeriet vil jeg fremdeles hævde, at det er meningsløst, at de skal være saa omfattende, som det nu kræves af Ministeriet. Jeg kan oplyse, at man ikke alene forlanger vedkommendes Navn og Bopæl, hvor meget han garanterer for, hvor meget han har laant, hvad der er indkøbt for disse Penge, men ogsaa, hvor meget han selv har tilskudt af egne Midler til dette Indkøb. Det er saa omfattende, at alle Driftslaane foreningens Bøger skal gennemgaaes for hver enkelt Laantager. Dette finder jeg meningsløst, det maa kunne gøres betydeligt lettere for Foreningerne. Jeg ved, at adskillige Driftslaane foreninger har nægtet at indgive disse Beretninger. Jeg

holder slet ikke med disse Foreninger, for det skal de selvfølgelig gøre, og jeg beklager, at de ikke har fulgt Landbrugsministeriets Paabud, men jeg ønsker, at der gennemføres en Ordning, som ikke volder Driftslaane foreningerne alt for store Omkostninger.

Der foreligger Erfaring for, at denne lille Lov ude i de Egne af Landet, hvor man har forstaaet at udnytte den, har været til stor Gavn for det mindre Landbrug, men jeg ønsker, at man før eller senere kommer til en Rentenedsættelse. Man maa jo huske paa, at de Forbedringer, der er indført i nærværende Lovforslag, slet ikke gaar ud paa at lette Rentebyrden for Laantagerne. Begrundelsen for mit Krav er, at Staten paa saa mange andre Omraader yder Tilskud og Understøttelser, ikke mindst til Landbruget, til det større Landbrug, og derfor mener jeg, der var nogen Berettigelse i, om man paa dette Omraade imødekom det mindre Landbrugs Interesser ved en Rentenedsættelse. Jeg vil ikke sige, at disse Driftslaane foreninger kan bevare Hjemmene for de enkelte Husmænd, men jeg vil dog hævde, at de i nogen Grad bidrager til, at de kan beholde deres Hjem derved, at de gennem disse Laan foretagne Indkøb til Forbedring af Besætningen bidrager til forøgede Indtægter. Jeg beklager stadig, at det ikke er lykkedes ved denne Lejlighed at faa foretaget en Rentenedsættelse.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Jeg ved ikke, hvad det er for Tilskud, Staten yder til det større Landbrug, som ikke i samme Grad kommer det mindre Landbrug til gode. Derimod kan jeg sige, at det vilde være ejendommeligt, hvis Staten satte en Virksomhed i Gang, hvor igennem der til en kunstig lav Rentefod ydes Tilskud til mindre Jordbrugere til Anskaffelse af Vogne, Harver, Plove, Køer, og hvad de ellers trænger til. Jeg tror nu alligevel, man skal være varsom med at opstille et saadant Krav. Hvor tror det ærede Medlem egentlig, vi kommer hen med Udstykningen af den danske Jord, hvis det i Fremtiden skal være saaledes, at Staten skal give Tilskud, for at Landbrugere kan opretholde og udvikle deres Besætning og Driftsinventar?

Hvad de omstændelige Indberetninger til Landbrugsministeriet angaar, er de jo fastsat paa den Tid, da min Forgænger gennemførte den første Lov, og hvis der er nogen Fejl herved, er det beklageligt,